

vil jeg gjentage, hvad jeg ogsaa berørte i mit første Foredrag: Det er en Ulykke at opretholde en Retsstilstand, som staar i Strid med den almindelige Bevidsthed; og det er ligeegyldigt, paa hvilket Omraade man gjør det. De Straffe, som der er Tale om, ere efter Loven af 3die Marts 1854 jo ingenlunde ubetydelige. Det er Bøder og Fængsel, som kan straffe til simpelt Fængsel i 4 Maaneder og under, meget graverende Omstændigheder endogsaa blive Fængsel paa Vand og Brød. De Mennesker, som blive idømte disse Bøder, og som ere begyndte, tror jeg, at affione dem, fordi de ikke ville betale dem, uagtet de godt kunde, og de Mennesker, som blive idømte Straffe af simpelt Fængsel og deslige, komme mere og mere til at staa som Martyrer i den almindelige Bevidsthed, fordi jo enhver, der som jeg saa ofte har set, at saadanne Folk have helbredet Patienter, — og mange, som ere blevne helbrede, ere dem taknemlige derfor, og selv Bøgerne have maattet indrømme, at Helbredelse har fundet Sted, uden at de veed hvordan — maa sige, at det at straffe disse Folk kan ikke i den almindelige Retsbevidsthed betragtes som Noget, der burde være Tilfældet, og man kan saa meget, man vil, tale om Udsigterne til forførdelige Konsekvenser saa langt, uan vil, hvis man ikke bliver ved at beholde den nuværende Tilstand; thi Uvillien imod den vil rejse sig saa meget stærkere, og det er derfor meget bedre at rette den i Tide paa en saadan Maade, at man ikke kan befrygte Ulemper deraf til andre Sider.

C. F. Larsen: Maa jeg strax til det ærede Medlem, som sidst talte, bemærke, at han ikke har forstaaet min Udtalelse tydelig om det Punkt, han berørte. Det foreliggende Forslag taler jo ikke om det Tilfælde, at Kuren enten ved Uagtsomhed eller ved Forsæt har paaført den Syge skadelige Følger. Det har allerede Lovgivningen belegen som strafbart, naturligvis. Men det foreliggende Lovforslag sigter til det Tilfælde, at Kuren aldeles tilfældigt og uden Kvaksalverens Hensigt har paaført den Syge Skade; men det finder jeg er slet ikke ganske retfærdigt at give Straffebestemmelser for. Der synes jeg, at det ærede Medlems eget Standpunkt konsekvent maa føre til, at han ikke straffer den Påagjældende. Resultatet, som er indtraadt, er maaste imod Kvaksalverens Villie, hvorfør saa paaføre ham Straf. Efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger skal han svare Erstatning, men hvorfor der skal paaføres ham Straf efter det ærede Medlems hele Opfattelse af Kvaksalveri-

forholdet, forstaar jeg ikke, og jeg tror ikke, det er rigtigt. Til et Par ærede Medlemmer, som have henvendt Udtalelser til mig, skal jeg gjøre nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem fra Middelfart (H. Jensen) har med fuld Grund fremdraget det psykiske Moment, som gjørende sig gjældende i Helbredelsesmetoden. Det kan nu ikke med Rette siges, at det er noget Nyt for vor Tid; for vort Aarhundrede. Jeg tror, det har fundet Sted til alle Tider, saavel i Oldtiden som nu, at man vilde paavirke Sygdommen ved psykiske Midler. I forrige Aarhundrede fandt det i høi Grad Sted, den Gang, da vor nuværende Kvaksalverilovgivning blev givet; det er ikke noget Nyt. Det imod er det maaste først nu, at man er bleven tilstrækkelig opmærksom paa, hvilket farligt og stærkt Middel der ligger i den psykiske Paavirkning. Dette forekommer mig meget mere, at maatte føre til, at maist maatte være meget varsom med, hvem der faaer Ret til at anvende det, og at det lægges i virkelig kynbige Hænder, og jeg finder derfor, at der er al Grund til netop under Hensyntagen til den megen Misbrug, der sker af den psykiske Paavirkning, at holde fast ved Lovgivningens Bestemmelser ligeoverfor Kvaksalveriet netop i disse Tilfælde. Naar det ærede Medlem paa en for ham ikke ukjendt Maade indblander Ting, som Andre vilde kalde uvedkommende, og navnlig indblandede Bemærkninger om det Overnaturlige, kan jeg selvfølgelig aldeles ikke indlade mig paa at besvare ham. Jeg vil kun sige, at det Overnaturlige til enhver Tid vil vide at gjøre sig gjældende paa rette Maade. Vi gjøre bedst i at holde os til det Velbekjendte. Jeg tror ikke, det Psykiske har noget Overnaturligt ved sig. Det er ganske rigtigt, at der ad sjælelig Vej kan finde stærk Paavirkning af Sygdomme Sted. Men det gaar ikke an, at lægge saadanne stærke sjælelige Paavirkninger i Hænderne paa Alle og Enhver. Den stærke Anvendelse af Maagnetisme kan føre til nye Lov, hvor Grandserne drages, saa at Samfundet kan værges mod Misbrug. Det er ikke min Mening, at de nugjældende Lovregler skulde være nangribelige og tilfredsstillende, men jeg tror, at det foreliggende Lovforslag ikke er ganske heldigt. Thi om jeg end kan indrømme, at jeg undtagelsesvis kan tænke mig, en saadan extraordinær Behandling af en ikke lægekundig Person kan være ønskelig og tilladelig, gaar dog dette Lovforslag langt videre. Thi det, som man kan tænke sig som Undtagelse, gjør dette Lovforslag til Regel. Deri ligger det Farlige ved dette Forslag. Det gjør Kvaksalveri til Regel, og man kan være vis paa, at hvis